

Октябрэн 8-мёшёнче - ЧР Патшалăх Канашён депутатёсен суйлавё

ЧР Патшалăх Канашне 8-мёш Муркаш суйлав округёе депутата суйлама "Коммунистсен партийё" тăратнă кандидат Владимир Ильич АНИСИМОВ

В.И. Анисимов Элёк районёне суралнă. Нумай сул выльăх тухтăрёнче, совхоз директорёнче, КПСС райкомён 1-мёш секретарёнче, район администрацийён пуслăхёнче ёслесе яланах халăхпа пёрле пуллă, унан ыйтăвёсене кая хăвармасăр татса панă. Сăмахпа мар, хайён ёсёе каланă сăмаха, лартнă тёллесе пурнăса кёртнё. Паян та въл халăх шанăсене тўрре кăларассипе ёслет. Унан тёп принципё: "Халăхан власшăн вай хумалла мар, власăн халăхшăн тăршмалла". Паянхи общество чухансемпе пуянсем сине пайланчё. Енчен те чуханнисем 80 процент таран пулсан та, вёсен интересёсене хўтелекенсем сахал. Сăк лару-тăрава тёпрен улăштарса ХАЛĂХ интересёсене хўтелессине мала кăларасси – В. Анисимован тёллесе. Сăкна въл пултарать!

Паянхи пурнăсра сынла пурăнас тесен, ситес суйлавра КПРФ кандидатчёшён В. Анисимовшăн сасăласа шанатпăр.

Материал тўлевсёр пичетленет.

8 октября – выборы депутатов Государственного Совета ЧР

Материал печатается на бесплатной основе.

Суйлавсăсене пёлме

Пурте суйлава пёр сын пек пулса активлă хутшăнар!

Октябрэн 8-мёшёнче, вырсарни кун, ирхи 8 сехетре районти 49 суйлав участоке сасăлакансене кётсе алăкёсене усать.

Суйлавсăсене участка сасăлама паспортсемпе пымалла. Раçсей докуменчё сёс юрăхлă, унченхи "СССР гражданинён паспортчё" хайён вайне сұхатнă ёнтё. Паспорт сұк пулсан апа улăштаракан документсемпе усă курма юрать. Кунта гражданин кам пулнисе сирёплетекен вăхăтлăх удостоверенисене кёртмелле.

Суйлав бюллетенёсене суйлавсăсен списокне кёртнё суйлавсăсене кăна парасчё. Списокне суйлавсăсен октябрэн 8-мёшёчече

нех паллашма тăршмалла.

Кашни суйлавсăна участка 2 бюллетень парасчё. Пёрремёшё (кăвак тёсли) – пёрлехи суйлав округёе партисемшён сасăламалли. Вулакансене аса илтеретпёр, Чăваш парламентёни вырăнсемшён Раçсейри 5 парти регионти организацийёсем кёрешесчё. Вёсен шутёнче: "Пёрлехлё Раçсей", "ЛДПР", "Тăван сёршыв", "Раçсей патриотёсем", РФ коммунистсен партийё.

Иккёмёшё (кёрен тёсли) – 8-мёш номерлё Муркаш суйлав округёе сасăламалли. Ку округпа вара депутат мандачёшён 7 кандидат суйлава тухрё. Вёсене бюллетеньри йёркепе аса илтеретпёр: Андреев Е.Н., Анисимов В.И., Гордеев В.А., Давыдов А.П., Данилов В.Г., Сергеев В.Н., Фирсов В.П.

Тепёр кирлё саманта та палартмалла. Сасăламалли йёрке сăгла. Суйлавсă бюллетеньсене илет те сасăламалли пўлеме кёрет. Кунта въл хай килёштернё парти, кандидат тёлёнчи тăваткалсене палла лартать. Кашни бюллетеньре 1 палла пулмалла. Пёр палларан ытларах е пачах палла туман бюллетеньсем юрăхсăр шутланаçчё.

Суйлавсă сасăланă чухне йăнăш турё пулсан, апа тепёр бюллетень парасчё. Кун пирки участоки комиссие кăна пёлтермелле.

Суйлав участокине ку е въл сълтавпа пырайманнисене килте сасăлама та майсем

туса парасчё. Кун пеккисен 16 сехетрен кая юлмасăр хут сыраса е сăмах вёсён вырăнти суйлав участокине пёлтермелле.

Суйлав участокем каçхи 20 сехетчен ёслесчё.

Кашни суйлавсăна суйлава хутшăнма чёнесе калас килет. Сăкăнта уйрăм сыннан, пирён обществан политикăри культури курăнать. Депутатне 7 кандидатран суйламалла, 5 партирен тивёслине палартмалла. Йышё пур, суйламалăх пур.

Л. ТАРАСОВА,
8-мёш номерлё Муркаш территории суйлав комиссийён ертўсин сумё.

"Вёрентў" наци проекчё

Пахалăхлă пёлў парасси – тёп вырăнта

(Вёсё. Пусл.1-мёш стр.)

Кăсăл пирён районта выпускисен 40 процентчё аслă вёренў заведенийёсене вёренме кёчё. Вёсенчен 7 процентчё – паллăрах пысăк аслă вёренў заведенийёсен студентёсем пулса тăчёс.

Вёренў пахалăхне Раçсей шайёне хаклакан тепёр мел въл – олимпиадасем. 2005-2006 сулхи вёренў сулёнче тёрлё предмет олимпиадасене 1000 ытла вёренекен хутшăннă. 6 ача республикăри олимпиадасен сёнтерўсисем пулса тăчё.

Вёрентў сферинчи наци проекчё сёнелле ёслекен шулсемпе пултаруллă вёренекенсене те малаллах аталанма пулăшать, хавхалантарать. Сёнё вёрентў программине пурнăса кёртекен пётёмёшлел пёлў паракан вёрентў учрежденийёсене, пусаруллă вёренекенсене хавхалантарма район администрацийён пуслăхён йышăнавёпе 2006 сул валли район пуслăхён Гранчёсене туса хунă: педагогсем валли – 5-шер пинлё 20 грант, шулсем валли – 20-шер пинлё 3 грант.

Вёрентў ёсёнчи наци проекчён тепёр енё въл – вёренёв ертсе пырас ёсёе граждăнла обществан институтёсене хутшăнмалли механизм туса хурасси.

Кăна вара обществалла органсем урлă сёс тума пулать. Районти шулсен 42 процентёнче полечительсен е ертсе пыракан канашсем пур. Унта вёренчекенсемпе аслă классене вёренекенсем, вёсен ашшё-амашёсем тата общественно спредставительсем кёрешчё. Асаннă канашсем шулсем бюджет тата бюджет тулашёнчи укса-тенкёпе епле усă курнисе контроллесчё, саван пекех аслă классем валли профиллё вёренў суйланă сёре те хутшăнаçчё. Попечительсен канашё уйрăмах Калайкассипе Иўскасси шулсене лайлă ёсленине палартмалла. Чи лайлăх вёрентў учрежденийёсене суйласа илес тёллесе иртнё сулхи декабрэн 17-мёшёнче обществалла экспертиза кунне ирттернё. Унта пётёмпе 10 шул хутшăнчё: Муркаш, Мăн Сёнтер, Калайкасси, Иўскасси, Нискасси, Орнин, Сатракасси, Шетмёпуç, Сосновка шулсём, Муркаш лицейё. Пёрремёш конкурс пётёмлетёвёсемпе район пуслăхён Грантне сак 3 шул тивёсрё: Нискасси, Сатракасси, Сосновка шулсём. Республикăри конкурс комиссийён йышăнавёпе Муркаш лицейё Раçсей Президенчён премине – 1 миллион тенкёне

– тивёсрё. Калайкасси шулё вара – Чăваш Республикин Президентчён Грантне: 200 пин тенке. Сăв укса-тенкёпе программа, методика тата лаборатори тёлёшёнчен тивёсрнё, вёрентўнчурлăхпа техника базине сирёплетнё тата вёренекенсен квалификацине ўстернё сёрте усă кураçчё.

Халăх культурина сёнелле йёркелес ёсренине контроллесчё, саван пекех аслă классем валли профиллё вёренў суйланă сёре те хутшăнаçчё. Районти вёрентў системинчи 630 учительтен 96 процентчё аслă пёлўллё, 89 процентчён квалификаци категориёсем пур. Сăв шутран аслă категориеллесе – 6 процент, пёрремёш категориеллесе – 45 процент, иккёмёш категориеллесе – 38 процент. Ёс стажё 5 сула ситиченхисем 9 процент чухлё, 20 е ытларах сул ёслекенсем – 45 процент. Сулсеренех педагогсен 20 процентчё хайсен квалификацине ўстерет.

Районти чи пултаруллă вёренчекенсене суйласа илес тёллесе районти вёрентў, сăмраксене политики тата физкультурапа спорт пайё, саван пекех ЧР Вёрентў тата сăмраксене политикин министерстви тёрлё конкурссем ир-

ттерчё. Акă, сёнё вёрентў программисемпе проектсен республикăри "Инноваци – вёренёвё сёнетмелли сул" конкурсра Муркаш шулёнчи пуслăмах классене вёренекен В.В. Смирнова "Вёрентўри сёнелёх" номинацинче 3 вырăн йышăнчё.

Республикăри конкурсра "Информаципе коммуникацилле технологипе усă курса ирттернё чи лайлăх вёрентў номинацинче "Педагогика сёнелёхсем" конкурсра вара Н.В. Семенова (Иўскасси), А.В. Лескина (Муркаш лицейё) парнеллё вырăнсене йышăнчёс.

Кăсăлхи февральте вара вёрентў ёсёнчи наци проекчёпе килёшўллён чи лайлăх учительне конкурсё пусланчё. Унта вёренчекенсен йышён 5 процентчё хутшăнчё. Вёрентў ёсене сёнелёхсем кёртессипе ёслекен 10 учительён ёсене республикăри конкурс комиссине тăратнă. Республикăри конкурс комиссийё йышăннипе РФ Президентчён парнине – 100 пин тенкёне – Турай шулёнчи А.Ю. Герасимова, Москакассинчи С.Ф. Желтова, Калайкасси шулёнчи В.Т. Моисеев тивёсрёс. ЧР Президентчён Грантне – 10 пин тенкёне – Муркаш шулёнчи В.В. Смирнова, район пуслăхён Грантне – 5 пин

тенкёне – 20 вёренекен тивёсрё.

Юлашки сулсене район вёрентў ёсёнче пёрмаях аталанакан Интернет-ресурссене усă курацинче тата вёрентў процесне хутшăнакан шулсен пётёмёшлел сетъне йёркелессинче те пысăк утăсем турё. Паян районти 19 ача пусне 1 компьютер лекет. Шулсен 54 процентчё Интернетта тухать, вёсен хайсен электронлă почтисем пур. Мăн Сёнтер шулёнче вара учительсемпе дистанци вёренчёвне йёркелекен центр туса хунă. Наци проекчёпе килёшўллён вёренчёвине информатизациленин тёллесе – ача лайлăх вёрентў учрежденийёсене вёренме пултарни, вёрентў ёсёнче малта пыракан технологие пурнăса анлан кёртме пулăшасси.

Наци проекчён тепёр пача енё въл – воспитани ёсене пёлтерёшнел тата пахалăхне ўстерессе. Кăсăлхи январён 1-мёшёнчен пулса класс ертўсисене укса ўстерсе пачёс. Пирён районта пурё 337 класс руководителё. Творчествалла ёслекен класс ертўсисене тупса палартас, пулăшас тата хавхалантарас тёллесе 2005 сулхи декабртен пулса 2006 сулхи мартан 15-мёшёнчен "2006 сулхи чи лайлăх класс ертўси" кон-

курс йёркеленё. Унта районти класс ертўсин 6 процентчё хутшăнчё. 1 вырăна Н.В. Толстова (Муркаш), 2 вырăна И.К. Матвеева (Мăн Сёнтер), Т.Н. Михайлова (Оринин), 3 вырăна Т.А. Ершова (Калайкасси), О.С. Петрова (Тойкилтё) йышăнчёс. ЧР фончён йышăнавёпе Н.В. Толстова Мускаври вёрентў семинарёнче пулчё.

Вёрентў ёсёнчи наци проекчён тепёр енё въл – пусаруллă, пултаруллă, талантлă сăмраксене хавхалантарни. Вёрентўре малта пыракан, обществалла ёсре хастар, олимпиадасене пысăк кăрту тунă 100 вёренекен район пуслăхён стипендиене тивёсрёс иртнё вёренў сулёнче. Районти 17 сăмрак ЧР Президентчён стипендине уйăхсерен 1000-шер тенкё илсе тăрать.

Сăмаха вёсленё май, акă, мён калас килет. Вёрентў ёсёнчи наци проекчён вёрентў системине обществара та, ёс рынокёне те хайён вырăнне тупма пулăшакан эффективлă механизм тёп вырăнта тăрать. Сăван пекех наци проекчёе обществана та вёрентў ёсене йёркелессине хутшăнма, Раçсейри сўтёсене сёнё пахалăхлă шая тухма май парать, пулăшать.